

Temat:

Bezpieczeństwo dziecka

Prowadzący

Pielęgniarka

Odbiorcy

- Pacjenci
- Rodzina i opiekunowie pacjentów

Cel

1. Przedstawienie zasad bezpieczeństwa dziecka w domu i w oddziale, których przestrzeganie pozwoli uniknąć wypadków i zdarzeń niepożądanych.
2. Uświadomienie zagrożeń, z którymi mogą zetknąć się dzieci w różnych sytuacjach.

Miejsce	Czas zajęć	Metody i techniki
Sala chorych	5 - 10 minut	- wykład informacyjny - dyskusja

Środki dydaktyczne

Ilustracje, piramida zdrowego żywienia

Plan edukacji

1. Rozpoczęcie edukacji – przedstawienie się
2. Przedstawienie tematu i celu edukacji
3. Realizowanie zagadnienia
4. Ocena skuteczności realizowanej edukacji

TREŚĆ WYKŁADU

Bezpieczeństwo dziecka to zespół działań i zasad, które mają chronić je przed zagrożeniami w codziennym życiu. Dotyczy to zarówno domu, jak i otoczenia zewnętrznego, kontaktów z ludźmi, przedmiotów niebezpiecznych oraz sytuacji nagłych. Najważniejszym celem jest stworzenie warunków, w których dziecko może rozwijać się spokojnie, bez ryzyka urazów, zatruc czy przemocy.

Ogień i zagrożenia pożarowe

Ogień jest jednym z najbardziej niebezpiecznych żywiołów w domu, ponieważ rozprzestrzenia się bardzo szybko i może prowadzić do poważnych strat.

Dziecko powinno być uczone, że:

- zapałki, zapalniczki i świece nie są zabawkami,
- nie wolno samodzielnie rozpalać ognia ani bawić się ogniem,
- urządzenia takie jak kuchenka, piekarnik, kominek czy grzejniki są przeznaczone wyłącznie dla dorosłych,
- w razie dymu lub ognia należy natychmiast poinformować dorosłych i opuścić budynek.

Ważne jest także, aby w domu były podstawowe zasady bezpieczeństwa, np. nieprzeciążanie gniazdek elektrycznych i utrzymywanie drożnych dróg ewakuacyjnych.

Chemikalia i środki czystości

Wiele substancji używanych w domu może być niebezpiecznych dla zdrowia, nawet jeśli na co dzień wydają się „zwykłe”.

Do takich substancji należą:

- detergenty i płyny do mycia,
- wybielacze,
- środki do udrażniania rur,
- rozpuszczalniki i preparaty chemiczne.

Zasady bezpieczeństwa

- !! przechowywanie w oryginalnych, szczelnych opakowaniach,
- !! trzymanie w zamkniętych szafkach, poza zasięgiem dzieci,
- !! brak przelewania do butelek po napojach (ryzyko pomyłki),
- !! dokładne czytanie etykiet i stosowanie zgodnie z instrukcją.

Nawet niewielka ilość połkniętej lub wdychanej substancji może prowadzić do zatrucia, poparzeń lub uszkodzenia dróg oddechowych.

Leki i tabletki

Leki mogą ratować zdrowie, ale nieprawidłowo używane stanowią poważne zagrożenie.

Zasady bezpieczeństwa:

- !! leki zawsze przechowywane w zamknięciu (np. w szafce z zabezpieczeniem),
- !! nigdy nie przyjmowane bez zgody dorosłych,
- !! brak samodzielnego eksperymentowania z tabletkami,
- !! stosowanie wyłącznie dawek zaleconych przez lekarza,
- !! nieużywanie przeterminowanych lub nieznanych leków.

Przedawkowanie leków może prowadzić do silnych zatruć, uszkodzenia narządów wewnętrznych, a w skrajnych przypadkach do zagrożenia życia.

Kontakt z nieznanymi

Dziecko powinno być świadome, że nie każda osoba dorosła ma dobre intencje.

Zasady bezpieczeństwa:

- !! nie wolno odchodzić z nieznanym, nawet jeśli prosi o pomoc,
- !! nie wolno wsiadać do obcego samochodu,
- !! nie przyjmujemy prezentów, słodyczy ani zaproszeń od obcych,
- !! nie podajemy adresu, numeru telefonu ani innych danych,
- !! w sytuacji zagrożenia należy głośno wołać o pomoc i szukać bezpiecznego miejsca.

Ważne jest też uczenie dziecka, że zawsze może zwrócić się o pomoc do zaufanych dorosłych, np. nauczyciela, ochrony czy policjanta.

Internet i środowisko cyfrowe

Współczesne dzieci coraz częściej korzystają z Internetu, który również może być źródłem zagrożeń.

Zasady bezpieczeństwa:

- !! nie udostępniamy zdjęć ani danych osobowych,

- !! nie rozmawiamy z nieznajomymi w sieci,
- !! nie klikamy podejrzanych linków,
- !! informujemy dorosłych o niepokojących treściach lub wiadomościach,
- !! ograniczamy czas spędzany przed ekranem.

Bezpieczeństwo niemowlaka

Niemowlę wymaga szczególnej ochrony, ponieważ nie potrafi samo unikać zagrożeń ani sygnalizować wielu niebezpiecznych sytuacji w sposób świadomy. Dlatego cała odpowiedzialność spoczywa na dorosłych.

Stała opieka i zapobieganie upadkom

Najważniejszą zasadą jest nieustanna kontrola dziecka.

- niemowlę nigdy nie może być zostawione samo na przewijaku, łóżku, sofie czy stole,
- nawet krótkie odwrócenie uwagi może doprowadzić do upadku,
- podczas noszenia dziecko powinno być zawsze stabilnie podtrzymywane,
- przy przewijaniu wszystkie potrzebne rzeczy powinny być wcześniej przygotowane.

Bezpieczeństwo w domu

Dom musi być odpowiednio dostosowany do obecności niemowlęcia.

- zabezpiecza się schody specjalnymi bramkami ochronnymi,
- instaluje się osłony na ostre kandy mebli,
- usuwa się drobne przedmioty, które mogą zostać połknięte,
- chowa się kable, przewody i gniazdko elektryczne,
- nie pozostawia się małych elementów w zasięgu dziecka.

Niemowlę poznaje świat przez dotyk i wkładanie rzeczy do ust, dlatego ryzyko zadławienia jest bardzo wysokie.

Ubranie i akcesoria

Ubiór niemowlęcia powinien być przede wszystkim bezpieczny.

- nie zakłada się łańcuszków, wisiorków ani bransoletek (ryzyko uduszenia),
- unika się luźnych sznurków i tasiemek,
- ubrania powinny być dopasowane i wygodne,
- nie stosuje się elementów, które mogą się zaczepić o przedmioty.

Bezpieczny sen

Sen niemowlęcia powinien odbywać się w odpowiednich warunkach.

- dziecko śpi na twardym i równym materacu,
- nie używa się poduszek, dużych koców ani pluszowych zabawek,
- niemowlę układa się na plecach,
- utrzymuje się odpowiednią temperaturę w pokoju, aby uniknąć przegrzania,
- łóżeczko powinno być puste i bez zbędnych przedmiotów.

Karmienie i codzienna opieka

Karmienie i opieka wymagają dużej ostrożności.

- mleko i jedzenie muszą mieć odpowiednią temperaturę,
- niemowlę zawsze powinno być nadzorowane podczas karmienia,

- dba się o higienę rąk, butelek i smoczków,
- obserwuje się reakcje dziecka na pokarm,
- szybko reaguje się na niepokojące objawy (np. duszność, brak apetytu, osłabienie).

Omówienie zasad bezpieczeństwa dziecka w oddziale

1. Kim są osoby w szpitalu?

lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny
wyjaśnienie, że można im ufać i zawsze pytać o pomoc

2. Higiena i ochrona przed zakażeniami

mycie rąk przed jedzeniem i po wyjściu z sali
nie dotykane sprzętu medycznego
zasady kaszlu i kichania (w łokieć / chusteczka)

3. Bezpieczne poruszanie się w oddziale

poruszanie się spokojnym krokiem
zakaz biegania
ostrożność przy kroplówkach, przewodach i łózkach
nie wchodzenie do innych sal bez zgody

4. Ochrona przed urazami i zagrożeniami w sali

nie biegamy ani nie skaczemy po łóżku
nie manipulujemy przy urządzeniach medycznych
nie trzymamy w pobliżu dziecka gorących napojów (ryzyko poparzenia)
kubki i termosy ustawiamy w bezpiecznej odległości od łóżka i krawędzi stołu
zachowanie ostrożności przy jedzeniu i piciu w łóżku
zamykanie łóżeczka dziecka (barierki)
niemowlę nigdy nie może być zostawione samo na przewijaku
bezpieczne zabawki dla dzieci pozbawione drobnych elementów i ostrych krawędzi

5. Kontakty z personelem i procedury

zawsze mówimy dorosłym (personelowi), jeśli coś boli lub się dzieje
opaska identyfikacyjna – dlaczego jest ważna
nie przyjmowanie leków od innych osób niż personel

6. Scenki sytuacyjne

„Dziecko chce wyjąć wenflon”
„Ktoś obcy wchodzi do sali”
„Dziecko źle się czuje i nie wie, co zrobić”

Metody oceny skuteczności przeprowadzonej edukacji.

Pytania kontrolne:

1. Wymień 3 zasady bezpieczeństwa w szpitalu.
2. Co jest najważniejsze, aby być bezpiecznym pacjentem?
3. Do kogo zawsze możesz się zwrócić o pomoc?
4. Jakie znasz miejsca, w których trzeba szczególnie uważać?
5. jakie znasz podstawowe zasady bezpieczeństwa w domu?
6. Dlaczego ważne jest słuchanie dorosłych w sytuacjach zagrożenia?

Literatura

Kózka M. (red.), Pielęgniarstwo pediatryczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL.

Pawlak A., Opieka nad dzieckiem hospitalizowanym – wybrane zagadnienia pielęgniarstwa pediatrycznego.

WHO (World Health Organization), materiały dotyczące bezpieczeństwa pacjenta pediatrycznego.

Regulamin dla rodziców/opiekunów towarzyszących dziecku w Oddziale Pediatrycznym (załącznik nr 8 do Regulaminu Organizacyjnego Szpitala Powiatowego w Chrzanowie)